

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Beelden-Dienst Ende Vasten Met Haere Ceremonien Soo
Sy Ghebryckt Worden Vande H. Roomsche Kercke
Bevestigt Met De H. Schriftvre Ende De HH. Ovt-Vaders
vande eerste 400. jaeren**

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, 1664

Het VII. Capittel. Wordt voor ghesteldt de over-eenkinghe van Partije,
met de H. Roomscke Kercke aengaende de Beelden.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71387](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71387)

HET VII. CAPITTEL.

Wordt voor ghesteldt de over-een-
kominghe van Partije, met de H.
Roomfche Kercke aengaende de
Beelden.

Petrus Vermilius.

in Lib. 3. Reg. Cap. 7.

Andelende van dese materse / spreekt
in deser boeghen : Het schijnt datmen
moet vast stellē, datmen alle schepselē door beelden
magh nyt drucken, jae oock de Engelen self, ghe-
lijck sy haer ondertusschen aen de menschen hebben
verthoont, oversulcx moghen oock de heylighe
mannen, die ghestorven zijn, met teekenen af-ghe-
beelt worden.

Een weynig daer naer seyt hy: Christus,
voor soo veel als hy mensch is, mach oock soo ghe-
schildert worden, noch het ghebodt Godts en ver-
biedt dat. Alsoo magh oock gheschildert worden
het Cruys des Heeren : want de consten van schil-
deren, zijn gaeven Godts, die Beseliel, ende Oliab
heeft verciert met synen gheest : Derhalven soo we-
ten wy dat Salomon ghewilt heeft daemen aen sy-
nen thron beelden sou stellen ; ende hy en is hier
over van gheen Propheet berispt gheweest.

Guilielmus Perkinsus.

Controv. 9. de Imag. Cap. 1.

Wv b kennen soo wel als de Roomfche Kere-
ke, dat het borgherlyck ghebruyck van de beelden
vry is

Item : Wy seggen dat het ghebruyck van de
beelden

*a Statuendum vi-
detur omnes creatu-
ras imaginibus posse
referri, quin & ipsos
angelos, ut homini-
bus interdum sese vi-
dendos exhibuerunt;
quare sancti viri, qui
obierunt, signi refer-
ri possunt.*

*b Christus, quate-
nushomo est, ita pin-
gi potest, neque pra-
ceptum Dei id vetat:
Cruis item: Domini;
quoniam artes pin-
gendi, dona Dei sunt,
qui Beselielem, & O-
liabum ornavit Spi-
ritu suo: Deinde no-
vimus Salomonem
voluisse affingi solio
suo imagines, nec il-
lam ob rem, a quo-
quam Propheta re-
prehensus est.*

*c Nos tam agnosci-
mus usum imaginum
policitum esse sibe-
rum quam Ecclesia
Romana.*

d Usum imaginum

Historicum, & bonū
& licitum esse asseri-
mus.

• Est etiam aliquo
casu licitum imagi-
nes erigere ad testifi-
candam præsentiam,
aut effectus divinæ
Majestatis, tunc scili-
cet quando Deus ip-
semet, hoc fieri præ-
cipit mandato specia-
li.

f Deus præcepto
secundo non simpli-
citer prohibet omniū
imaginum sculpturā,
& usum.
Rationes assertionis
sunt.

g Quia Deus non
prohibet imagines,
nisi quæ idolatriæ
exercendæ sunt in-
strumenta, atqui non
omnes imagines sunt
ejusmodi.

h Quia artes sculp-
toria, fusoria, picto-
ria, &c. sunt Dei do-
na adeoq; sine crimi-
ne exerceri possunt.

i Quia ipse Deus
in tabernaculo, &
templo suo quasdam
imagines haberi vo-
luit, & Salomon in
templo Dei, leones,
boves, & Cherubinos
sculpi, ut sancti cu-
ravit.

beelden Histori-gheuwys, goet ende gheoorloft is,
ende wy stemmen gheerne toe, dat men de historien
vanden Bybel met schilderyen magh af beelden.

e Item: Het is oock gheoorloft in seker gheval,
beelden op te rechten, om te betuyghen de teghen-
woordigheydt, ofte uytwerckingen vande Godde-
lycke Maicsteyt, te weten dan, als Godt selve door
een besonder ghebodt belast dat te doen.

Fredericus Wendelinus.

Christ. Theolog. Lib. 2. Cap. 4. Thesi II. in
Explic.

f Godt en verbiedt niet enckelyck, in het tweede
ghebodt, 't ghebruyck van alle beelden, ende schil-
deryen, de redenen van ons segghen, zijn dese.

g De eerste, Want Godt en verbiedt de beelden
niet, als die, de welcke instrumenten zyn van Afgod-
derye te oeffenen. Maer alle beelden en zyn sooda-
nigh niet, Ergo

h De tweede. De konsten van snyden, gieten, schil-
deren, &c. zyn gaeven Godts, oversulcks konnen
sonder misdaet gheoeffent worden.

i De derde, Godt selve heeft in sijn tabernakel, ende
Tempel eenighe beelden willen hebben, ende Salo-
mon heeft, door bevel Godts, in den tempel
Godts doen snijden, of gieten, Lecuwen, Ossen, en-
de Cherubinen.

De wijle top nu dese bekentenisse hebben
van Partye, dat het niet alleculijck gheoor-
loft en is/maer gelijck Perkinsius boven seyt/
oock prijsbaer is/Beeldē te maekē/in'twelc
sp ober eenkomē met ons / soo is dan alleen
de questie / ende't verschil tusschen ons / of
men die magh maekken / ende publikelijck
up-stellen om die te eeren: dese questie sal
ick nu gaen handelen in't volghende Trac-
taet.

HET